

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק**בג"צ 4659/23**

לפני: כבוד השופטת י' וילנר
 כבוד השופטת ג' כנפי-שטייניץ
 כבוד השופט י' כשר

העותר: יעקב קרמר

נ ג ד

המשיב: המרכז לגביית קנסות

עתירה למתן צו על-תנאי

בשם העותר: עו"ד אקתרינה קוצ'רנקו

בשם המשיב: עו"ד אסתי אוחנה

פסק-דין

השופטת ג' כנפי-שטייניץ:

1. בעתירה שלפניי מבקש העותר, אסיר המרצה את עונשו, להורות למשיב, המרכז לגביית קנסות, לקבוע לו הסדר תשלומים לתשלום חוב פיצויים לנפגעי עבירה, וכן לבטל עיקול שהוטל על חשבון הקנטינה שלו.

2. העותר הורשע ביום 12.11.2019, על פי הודאתו, בעבירות מין חמורות שביצע בשלושה קטינים. ביום 19.2.2020 גזר בית המשפט המחוזי בירושלים את דינו לשבע שנות מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, וכן הורה על תשלום פיצויים לנפגעי העבירה בסכום כולל של 170,000 ₪, וזאת לא יאוחר מיום 1.4.2020 (תפ"ח 56469-05-19). בהחלטה מאוחרת יותר מיום 30.12.2020, נעתר בית המשפט המחוזי לבקשת העותר והורה על תשלום עיקר הפיצויים ב-15 תשלומים חודשיים שתחילתם ביום 10.1.2021.

3. העותר לא עמד בתשלום הפיצויים חרף דרישות המשיב לתשלומם, וביום 19.5.2021 פנה למשיב בבקשה לפריסה נוספת של חוב הפיצויים. בהחלטת המשיב

מיום 11.8.2021, שניתנה מכוח [סעיף 5ב\(א\) לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995](#), אושרה פריסת החוב ל-48 תשלומים החל מיום 11.9.2021. העותר לא עמד גם בתשלומים אלה ולפיכך נקט המשיב בהליכי גבייה שונים בגדרם הוטלו עיקולים על נכסיו, בהם חשבון הקנטינה שלו. כעולה מתגובת המשיב, עד היום, בחלוף למעלה משלוש שנים ממועד הטלת הפיצוי, לא נגבה מן העותר אלא סכום של 2,139 ₪ בלבד.

4. העותר הגיש שתי בקשות לעיון חוזר בהחלטת המשיב מיום 11.8.2021. בקשתו האחרונה הוגשה ביום 26.1.2023, והוכרעה בהחלטת המשיב שניתנה ביום 16.7.2023, לאחר הגשת העתירה. בהחלטתו האמורה ציין המשיב כי העותר לא תמך בקשתו במסמכים, וניתן היה לדחותה רק מטעם זה. עם זאת, בשים לב לחלוף הזמן ולפנים משורת הדין בחן המשיב את הבקשה גם לגופה. המשיב עמד בהחלטתו על כך שבעניינו של העותר אושרה פריסה רחבה של סכום החוב, וחרף זאת לא שילם העותר את חובו, למעט סכום של כ-2,100 ₪ אשר נגבה באמצעות עיקולים שהוטלו על נכסיו. עוד קבע כי העותר לא הציג טעמים המצדיקים עיון חוזר בהחלטתו. המשיב ציין כי ככל שתתקבל בקשת העותר לפריסת תשלומים, ייפרע החוב רק בעוד כ-18.5 שנים – דבר שאין לקבלו. ולבסוף הורה המשיב על תשלום החוב באופן שתשלום ראשון בסך 70,000 ₪ ישולם עד ליום 16.8.2023, והיתרה בפריסה ל-70 תשלומים בסך 2,196 ₪ כל אחד.

5. בתגובתו המקדמית לעתירה טען המשיב כי דין העתירה להידחות הן על הסף והן לגופה בהיעדר עילה להתערבות. נטען כי מדובר בעתירה מוקדמת אשר הוגשה בטרם ניתנה החלטת המשיב בבקשת העותר לעיון חוזר ועל כן יש לדחותה על הסף. עוד נטען כי דין העתירה להידחות על הסף מחמת אי-מיצוי הליכים, וכן מחמת עשיית דין עצמי, בשים לב לעובדה שבחלוף שלוש שנים העותר לא שילם מיוזמתו כל סכום לפירעון חובותיו. בנוסף לאמור נטען, כי דין העתירה להידחות על הסף גם מחמת אי-צירוף משיבים רלוונטיים לעתירה, אלו הם נפגעי העבירה, שכאמור החוב העומד במוקד העתירה נועד לפצותם.

6. לנוכח האמור בתגובתו המקדמית של המשיב, ולאחר שמונה לעותר סניגור ציבורי בהתאם להחלטת הרשמת ק' אזולאי מיום 26.7.2023, נתבקש העותר להודיע מדוע לא תימחק עתירתו מחמת אי-מיצוי הליכים ובשל היותה עתירה מוקדמת.

7. העותר בתשובתו עמד על בירור העתירה. באשר לטענה בדבר אי-מיצוי הליכים נטען כי העותר הגיש בקשה לפריסת החוב ושתי בקשות לעיון חוזר, ומשלא חל שינוי נסיבות במצבו ואף לא בעמדת המשיב, אין הצדקה להגשת בקשה רביעית. כן נטען כי העותר פעל עד כה בהיעדר ייצוג ואינו בקיא ברזי הבירוקרטיה ובהוראות התקנות. באשר לטענה בדבר עשיית דין עצמי נטען כי מדובר בטענה שיש לדחותה מן הטעם שאין ביכולתו לשלם את הסכום הנדרש ממנו. באשר לטענה לאי-צירוף נפגעי העבירה כמשיבים לעתירה, נטען כי העותר לא היה מיוצג בעת הגשת העתירה ולא היה ער לחובתו זו. ולבסוף, נתבקש לאפשר לעותר להגיש עתירה מתוקנת בתוך 60 יום.

דיון והכרעה

8. לאחר עיון בטענות הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות על הסף הן מחמת אי-מיצוי הליכים, והן מחמת אי-צירוף משיבים רלוונטיים.

9. כפי שטוען המשיב, העותר הגיש את עתירתו בטרם מוצה מסלול ההשגה הקבוע [בתקנה 18 לתקנות המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ו-1996](#). משנדחתה בקשתו לעיון חוזר רשאי היה העותר להגיש השגה מתאימה למנהל רשות האכיפה והגבייה, ומשלא עשה כן – אין מקום להידרש לעתירתו (ראו והשוו: [בג"ץ 683/23](#) שטראוס נ' המרכז לגביית קנסות, פסקה 8 (16.3.2023); [בג"ץ 331/19](#) מלכה נ' המרכז לגביית קנסות (24.1.2019) (להלן: עניין מלכה); [בג"ץ 6242/20](#) שמואל נ' המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, פסקה 12 (26.1.2021)). אשר לבקשתו להסרת העיקול שהוטל על חשבון הקנטינה שלו – אף בהקשר זה דבק בעתירה פגם בשל אי-מיצוי הליכים, משבקשתו לא הובאה לפני המשיב בטרם הגשת העתירה.

10. דין העתירה להידחות העל הסף גם מחמת אי-צירוף משיבים רלוונטיים – אלו הם נפגעי העבירה שהפיצוי העומד במוקד העתירה נפסק לטובתם, והעלולים להיפגע מן העתירה. למותר לציין כי אין בעובדה שהעותר לא היה מיוצג בעת הגשת העתירה כדי לרפא פגם זה (ראו והשוו: [בג"ץ 948/21](#) מחאגנה נ' המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, פסקה 5 (9.3.2021); [בג"ץ 5087/11](#) פלוני נ' המרכז לגביית קנסות (1.2.2012); עניין מלכה)).

העתירה נדחת אפוא על הסף. לפנים משורת הדין, לא ייעשה צו להוצאות.

י' וילנר, ג' כנפי-שטייניץ, י' כשר

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט ת

מנ 23046590_X10.docx

מרכז מידע, טל' 077-2703333 *3852 ; אתר אינטרנט, <https://supreme.court.gov.il>